

Vasa centralsjukhus
Vaasan keskussairaala

Sikiöseulonta

Sikiöseulonta Vaasan keskussairaalassa

Raskauden alkaessa positiiviset ajatukset suuntautuvat tulevaisuuteen: odotusaikaan ja lapsen kasvamiseen. Positiivisten ajatusten rinnalle saattaa mieleen nousta myös huoli siitä, onko syntynyt lapsi terve. Äidillä on oikeus osallistua kahteen maksuttomaan seulontatutkimukseen alkuraskaudessa, tavallisesti nämä ovat raskausviikkojen 12 ja 21 tutkimukset.

Todennäköisyys synnyttää kehitysvammainen tai epämuodostunut lapsi on pieni, noin 3 prosenttia. Vaikeampien kehityshäiriöiden todennäköisyys on 1–1,5 prosenttia. Yleisin kehitysvammaisuuden syy on Downin syndrooma, 21-trisomia.

Osallistuminen on vapaaehtoista

Vaasan keskussairaalassa tehdään useita erilaisia tutkimuksia, joilla voidaan selvittää sikiön mahdollinen epämuodostuma. Osallistuminen seulontaan on täysin vapaaehtoista. Seulontatutkimuksiin osallistumisen voi keskeyttää kaikissa vaiheissa eikä mahdollisen poikkeavan sikiön löytyminen edellytä raskauden keskeytystä, elleivät vanhemmat sitä halua.

Käytetyt seulontamenetelmät:

- varhainen ultraäänitutkimus
- varhainen seerumiseulontatutkimus liitettynä ultraäänitutkimukseen
- toisen trimesterin seulonta
- rakenneultraäänitutkimus
- lapsivesitutkimus tai NIPT-tutkimus.

Varhainen seerumiseulontatutkimus liitettynä ultraäänitutkimukseen

Seerumiseulontatutkimus

Seerumiseulonnalla arvioidaan sikiön 21-trisomiariskiä, Downin syndroomaa. Riskiarvioissa huomioidaan äidin ikä, paino, sikiön ikä ultraäänellä määritettynä, verikokeiden tulokset ja niskaturvokkeen paksuus. Saadaksemme luotettavan tuloksen riskiarvioinnissa

on äidin painon oltava 40–120 kilon välillä.

Seerumiseulontatutkimuksessa äidistä otetaan pieni määrä laskimoverta jo terveyskeskuksen laboratoriossa. Verestä määritetään kahden istukkahormonin pitoisuudet. Näyte otetaan raskausviikolla 9–10+6, mieluiten viikolla 10, jolloin riskilaskenta onnistuu parhaiten.

Ultraäänitutkimus

Ultraäänitutkimuksessa raskausviikoilla 12–12+6 mitataan sikiön niskan alueella olevaa ihonalaista turvotusta. Lisääntynyt niskaturvotus suurentaa kromosomipoikkeavuuden riskiä. Tutkimus tehdään vatsapeitteiden päältä tai emättimen kautta, ja virtsarakon tulee olla tyhjä. Ylipaino haittaa ultraäänitutkimusta.

Ultraäänitutkimuksessa todetaan sikiöiden lukumäärä sekä määritetään raskauden kesto viimeisiä kuukautisia luotettavammin.

Jos riskiluku on suurentunut, suositellaan lisätutkimuksena NIPT-testiä tai lapsivesitutkimusta. Keskustelemme vanhempien kanssa kohonneen riskin merkityksestä, ja vanhemmat päättävät neuvonnan perusteella, haluavatko he jatkotutkimuksia.

Toisen trimesterin seulonta

Toisen trimesterin seulonta voidaan tehdä raskausviikolla 15+0–16+6, mikäli ensimmäisen trimesterin seulontaa ei jostakin syystä ole tehty. Seulonnassa lasketaan riski 21-trisomialle sekä suurentuneelle selkäydinkohjulle. Tämä seulonta ei ole yhtä luotettava kuin ensimmäisen trimesterin seulonta.

Rakenneultraäänitutkimus

Rakenneultraäänitutkimuksessa tarkastetaan istukan paikka, raskauden kesto, sikiöiden lukumäärä ja sikiön rakennepoikkeavuudet. Tutkimus tehdään noin 21. raskausviikolla vatsanpeitteiden päältä virtsarakon ollessa tyhjä. Ylipainoisuus haittaa rakennetutkimusta.

Rakenneultraäänitutkimus ei paljasta kaikkia rakennepoikkeavuuksia. Sukupuolen määrittäminen ei kuulu rakenneultraäänitutkimuksen tavoitteisiin.

NIPT-testi

Testi voidaan tehdä, jos seerumiseulontatutkimuksessa on saatu suurentunut riski tai aikaisemmassa raskaudessa on ollut trisomia. NIPT-testi mahdollistaa sikiön tavallisimpien kromosomipoikkeavuuksien tunnistamisen äidin verinäytteestä. NIPT-tutkimuksen keskeisenä etuna on se että sikiöön ei tarvitse kajota lainkaan, tällöin vältetään keskenmenoriskiltä.

Koska testi kertoo laskennallisen todennäköisyyden kromosomipoikkeavuudelle, se ei ole diagnostinen tutkimus, ja poikkeava tulos vaatii aina lopullisen varmistuksen lapsivesitutkimuksella. »

Sikiöseulontaan osallistuminen on täysin vapaaehtoista.

Lapsivesitutkimus

Lapsivesitutkimuksen tarkoitus on varmistaa seulontatutkimuksessa esiin tullut epäily kromosomipoikkeavuudesta. Toimenpide tehdään ultraääniohjauksessa 15 raskausviikon täytyttyä. Keskenmenon riski toimenpiteessä on noin 1/200.

Lapsivesitutkimus voidaan tehdä, jos kaikille suositellussa seerumiseulontatutkimuksessa havaitaan kohonnut riski, NIPT-testin tulos on positiivinen tai aikaisemmassa raskaudessa on todettu kromosomipoikkeavuus.

Ajanvaraus tutkimuksiin

Ennen ajanvarausta on tärkeää, että olet valinnut riittävästi tietoon perustuen ne seulontatutkimukset, joihin haluat osallistua. Lisäksi sinun tulee olla tietoinen seulontatutkimuksen luonteesta ja lapsivesitutkimukseen liittyvistä riskeistä sekä löydösten merkityksestä. Neuvolan kättilö/terveydenhoitaja lähettää sairaalaan lähetteen, jonka perusteella saat ajan tutkimukseen. Tutkimuksiin liittyvää tietoa saat neuvolasi terveydenhoitajalta tai kättilöltä ja tutkimusten yhteydessä äitiyspoliklinikalta. Rauhallisen tutkimustilanteen takaamiseksi toivomme, että mukana on korkeintaan yksi aikuinen, ei lapsia mukaan.

Yhteystiedot

Vaasan keskussairaala
Äitiyspoliklinikka, A-siiven 8. kerros
ajanvaraus: puh. 06 213 2023
ma ja to klo 14.00–15.00

Laboratorion ajanvaraus:
www.nettilab.fi

www.vaasankeskussairaala.fi
Potilaat, asiakkaat ja omaiset › Synnytys › Äitiyspoliklinikka